Themasessie:
‘Samenwerken aan een toekomstbestendige Zeeuwse Delta’

Zeeuwse Dag
25 januari 2024

LIVING LAB
Schouwen-Duiveland

LIVING LAB

Schouwen-Duiveland

December 2023

Paula Schot

Wethouder gemeente Schouwen-Duiveland

LIVING LAB
Schouwen-Duiveland

Martijn van Kalmthout

Waterschap Scheldestromen

LIVING LAB
Schouwen-Duiveland

Martijn van Kalmthout & Vincent Klap
Waterschap Scheldestromen & Provincie Zeeland

Living Lab Schouwen-Duiveland

Actief werken aan een betere zoetwatersituatie

Waterschap Scheldestromen

Provincie Zeeland

Zeeland en de invloed van de zee

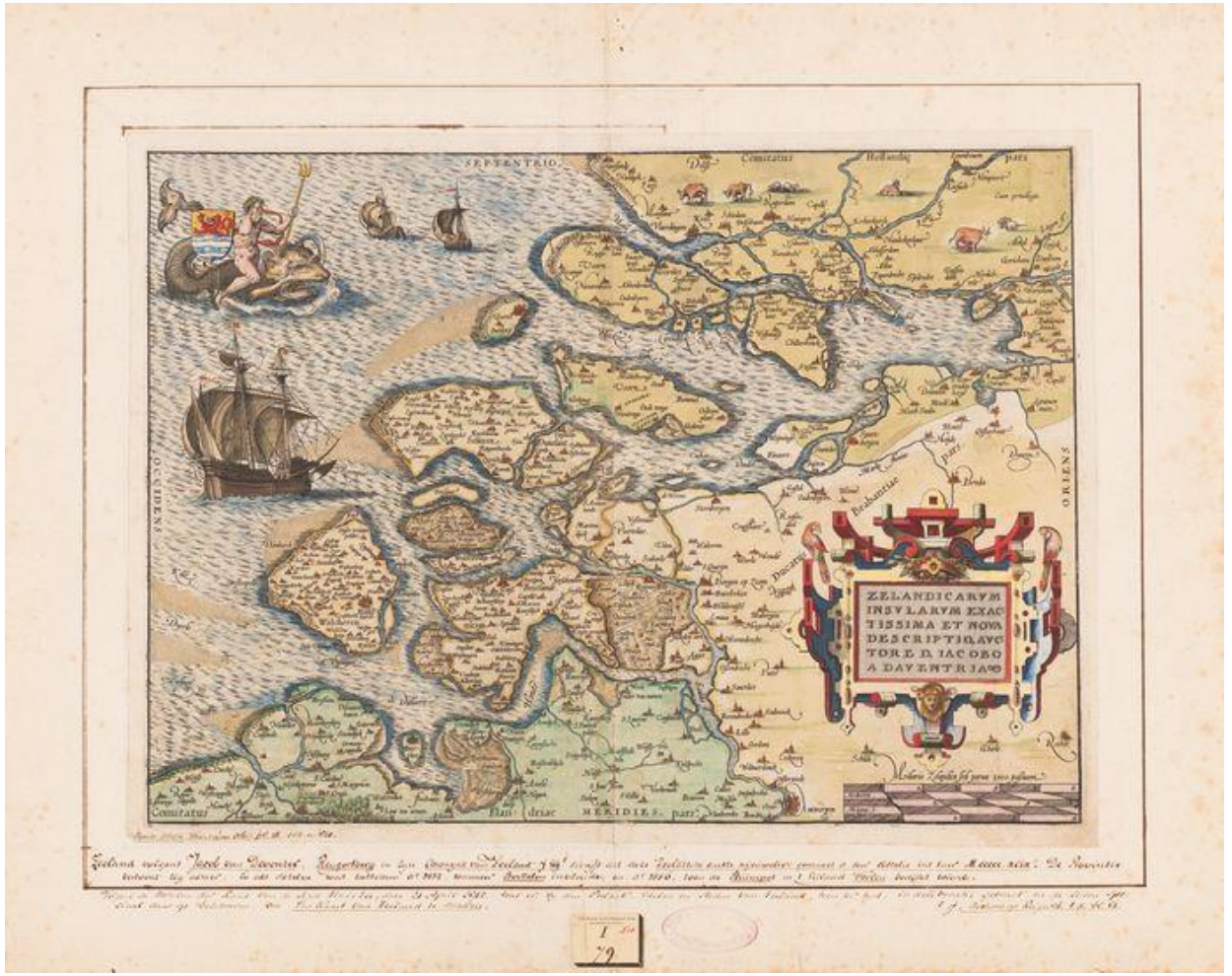

Zeeland en de invloed van de mens

Beeld van geschatte hoogteligging anno nu zonder menselijke ingrepen

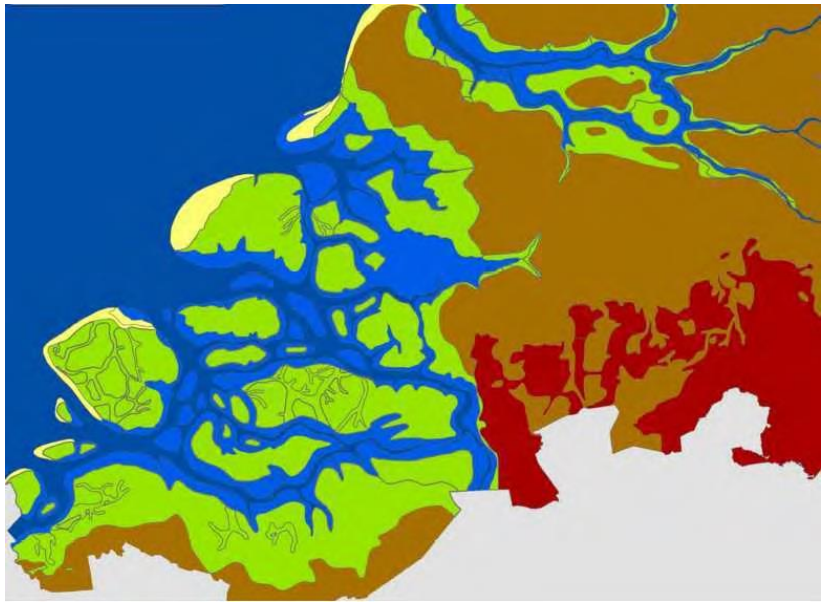

Beeld van actuele hoogteligging als gevolg van menselijke ingrepen

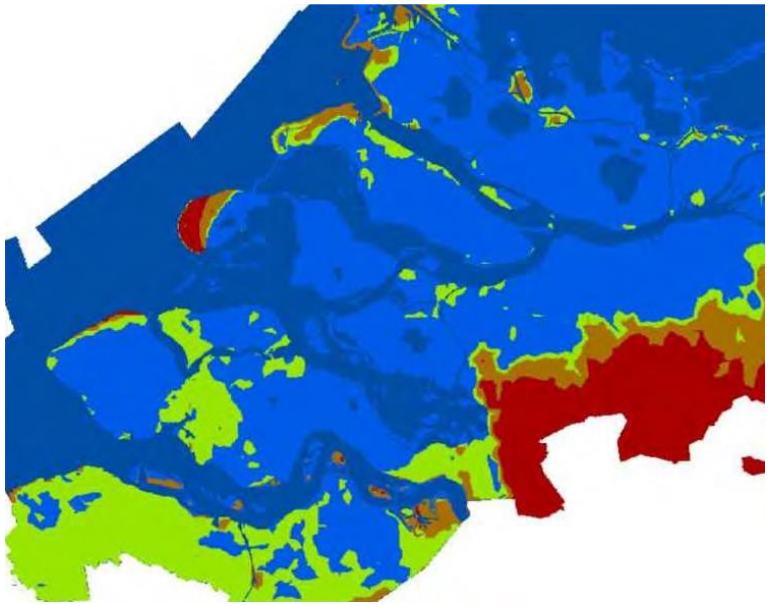

Uitdagingen

- Zeeland is voor zoet water bijna volledig afhankelijk van neerslag
- Zomerse droogtes worden intenser en langer
- De zeespiegel stijgt waardoor de kweldruk toeneemt
- Meer water beschikbaar houden in tijden van droogte...
  ...Maar óók natschade beperken
- Recreatie, energietransitie, verdroging natuur

Om periodes van droogte te overbruggen, zullen we vanwege het veranderende klimaat veel meer zoet water veel langer moeten bewaren dan we gewend zijn

Analyse watersysteem

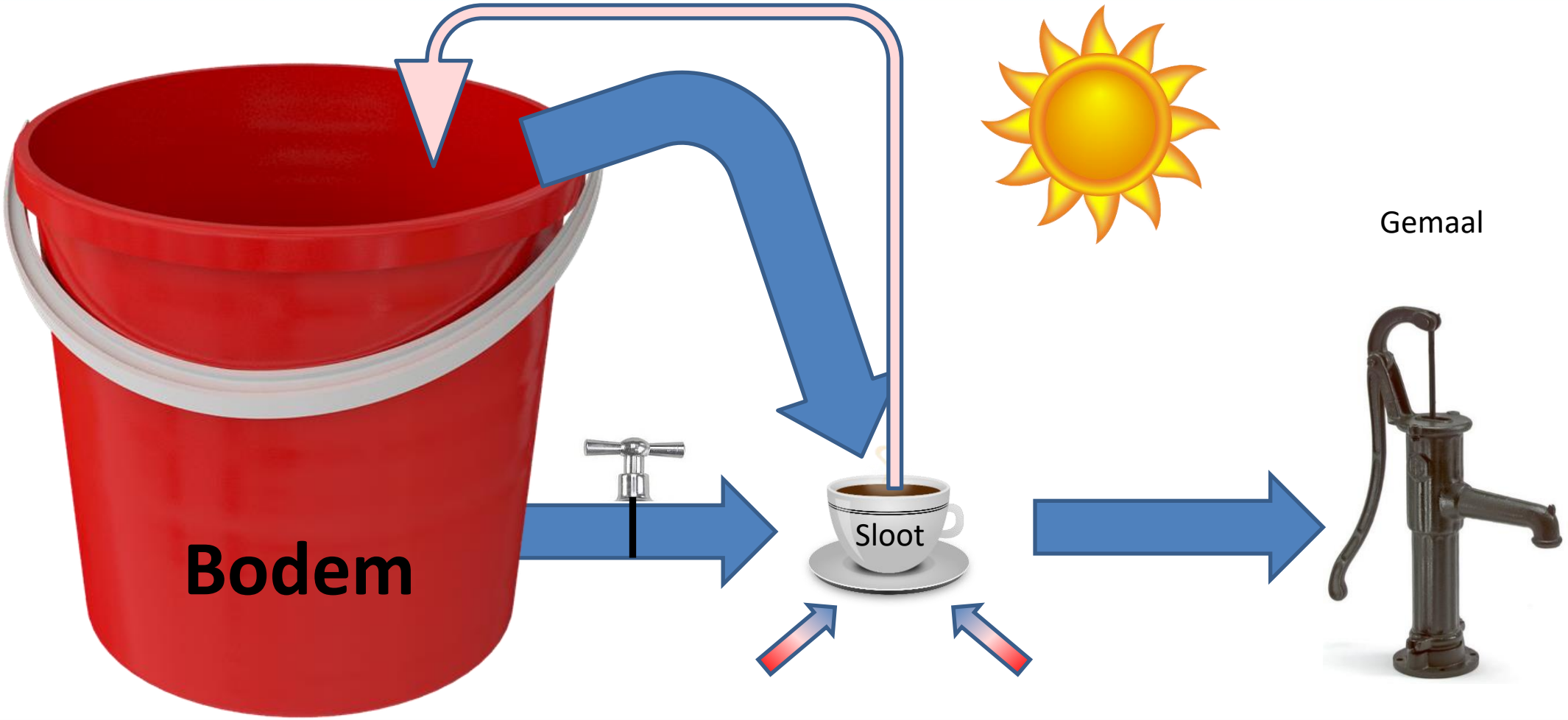

Oplossingsopties

- **Oplossingen in de bodem**
  - Bodemkwaliteit verbeteren
  - Aangepaste drainage
  - Opslag van zoet water in
    - Bassins (bescheiden)
    - Kreekruggen (aanzienlijk)
    - Met klei afgedekte zandformaties (grootschalig)

LIVING LAB
Schouwen-Duiveland

Kreekruggen in Zeeland

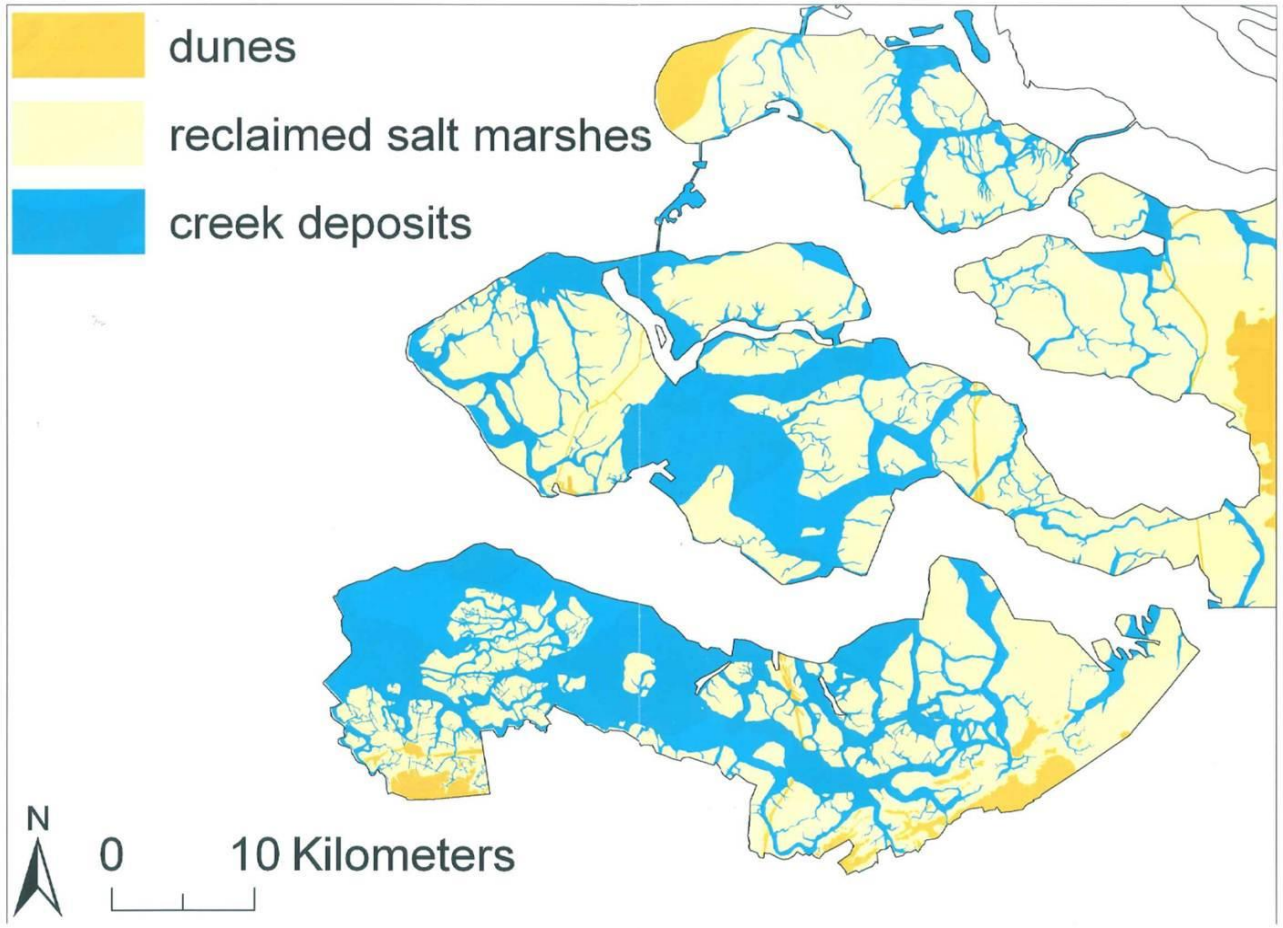

WaterschapScheldestromen

Provincie Zeeland

Oplossingsopties

- **Oplossingen in de bodem**
  - Bodemkwaliteit verbeteren
  - Aangepaste drainage
  - Opslag van zoet water in
    - Bassins (bescheiden)
    - Kreekruggen (aanzienlijk)
    - Met klei afgedekte zandformaties (grootschalig)
- **Oplossingen in het watersysteem**
  - Vermindering interactie sloot met de ondergrond

LIVING LAB
Schouwen-Duiveland

Opkegeling in beeld

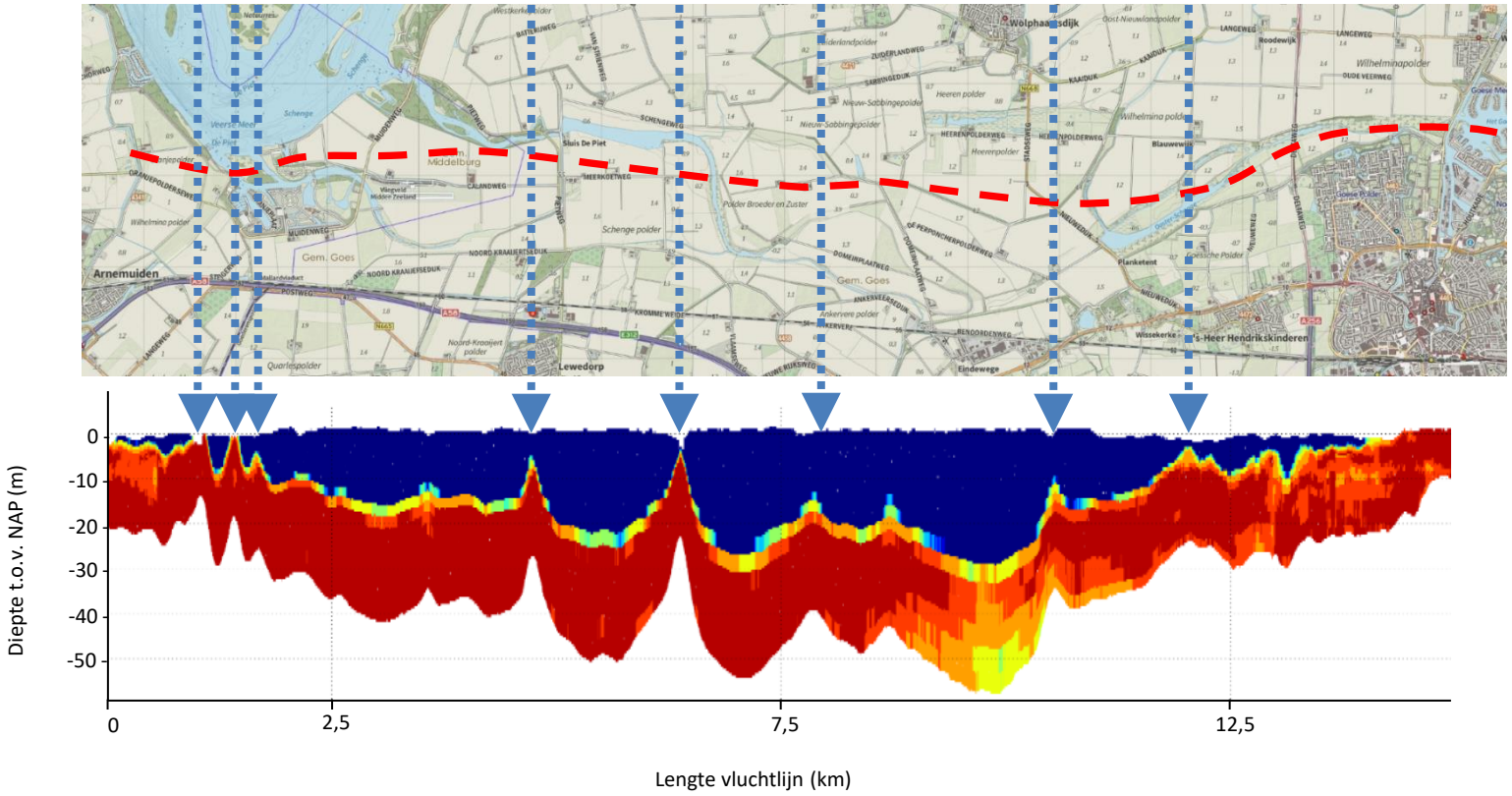

WaterschapScheldestromen

Provincie Zeeland

Oplossingsopties

- **Oplossingen in de bodem**
  - Bodemkwaliteit verbeteren
  - Aangepaste drainage
  - Opslag van zoet water in
    - Bassins (bescheiden)
    - Kreekruggen (aanzienlijk)
    - Met klei afgedekte zandformaties (grootschalig)
- **Oplossingen in het watersysteem**
  - Vermindering interactie sloot met de ondergrond
  - Hoger gelegen stukken watersysteem sturen met private stuwtjes
  - Opwaardering effluent of brak omgevingswater
- **Governance**
  - Gebiedsgerichte aanpak
  - Intensivering kennisuitwisseling tussen kennishouders, beleidsmedewerkers en gebruikers
  - Optimaliseren beleid en vergunningverlening tussen verschillende overheden

LIVING LAB
Schouwen-Duiveland

Waar zouden wij extra aandacht voor moeten hebben bij onze opgave?

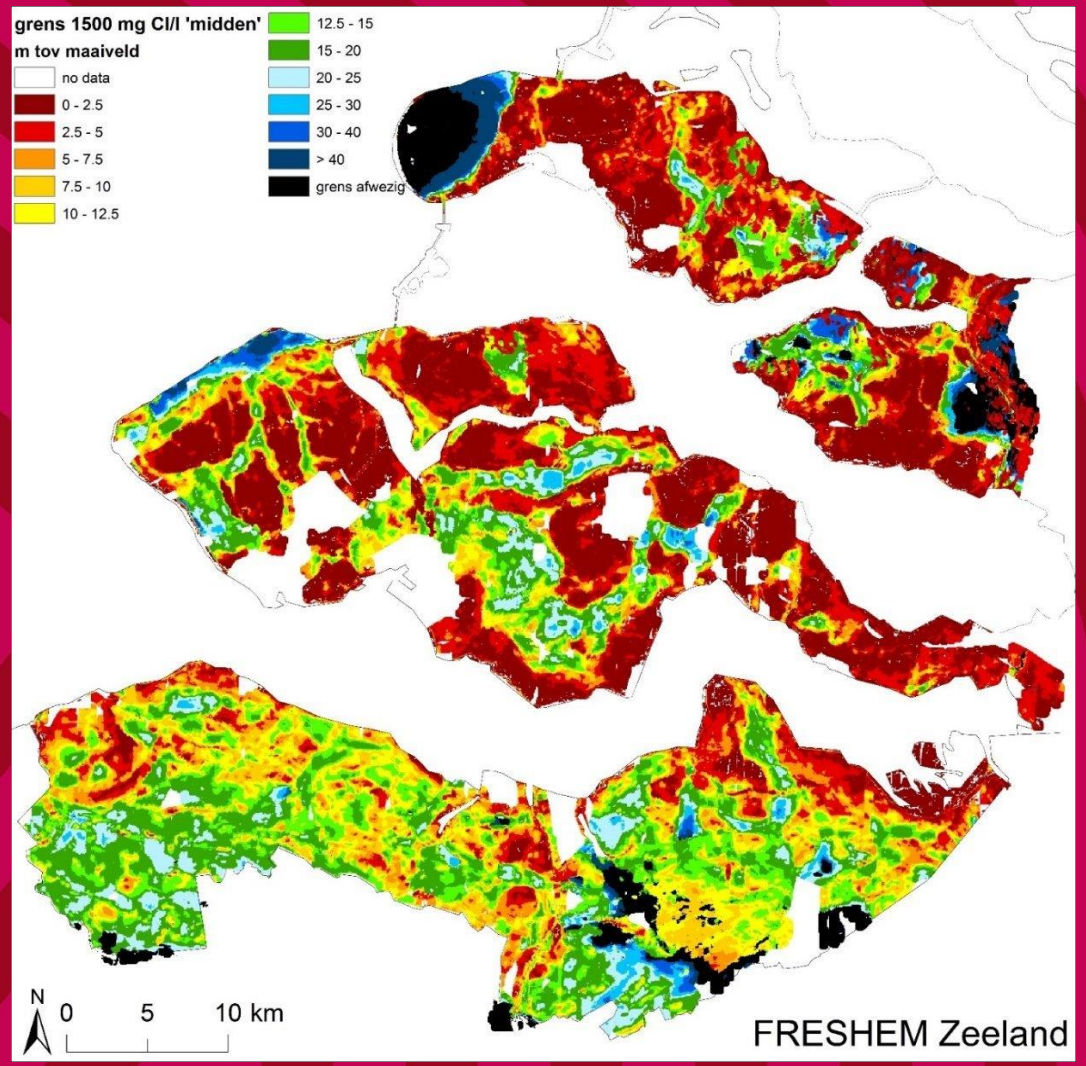

WaterschapScheldestromen

Provincie Zeeland

Bartjan Wattel

HZ University of Applied Sciences

LIVING LAB
Schouwen-Duiveland

De rol van kennis, onderwijs en leven lang ontwikkelen in een *living lab*

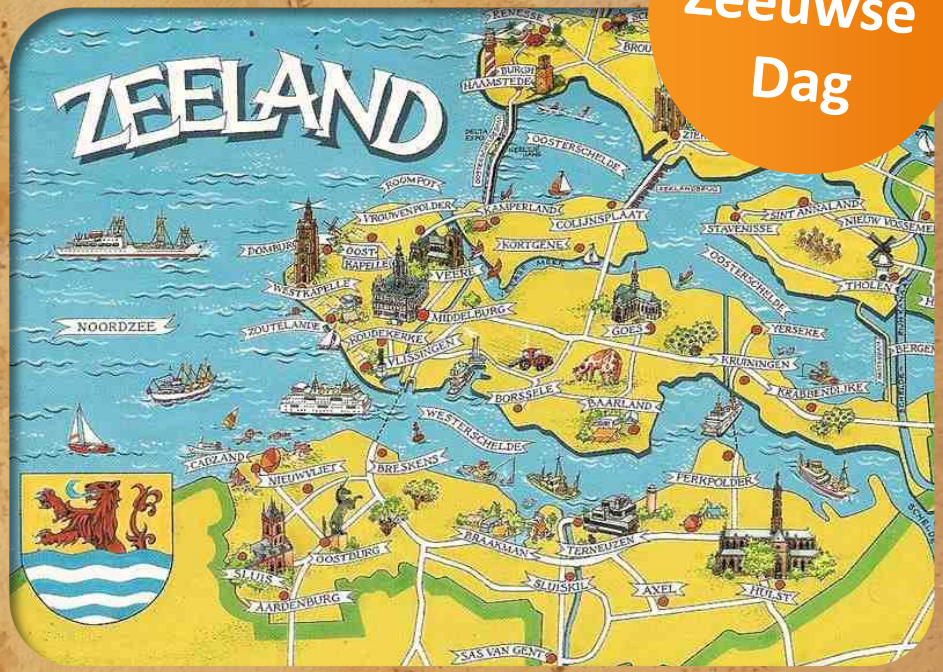

25 JAN 2024
Zeeuwse Dag

Bartjan Wattel, *directeur Leven Lang ontwikkelen*

HZ University of Applied Sciences

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Scalda

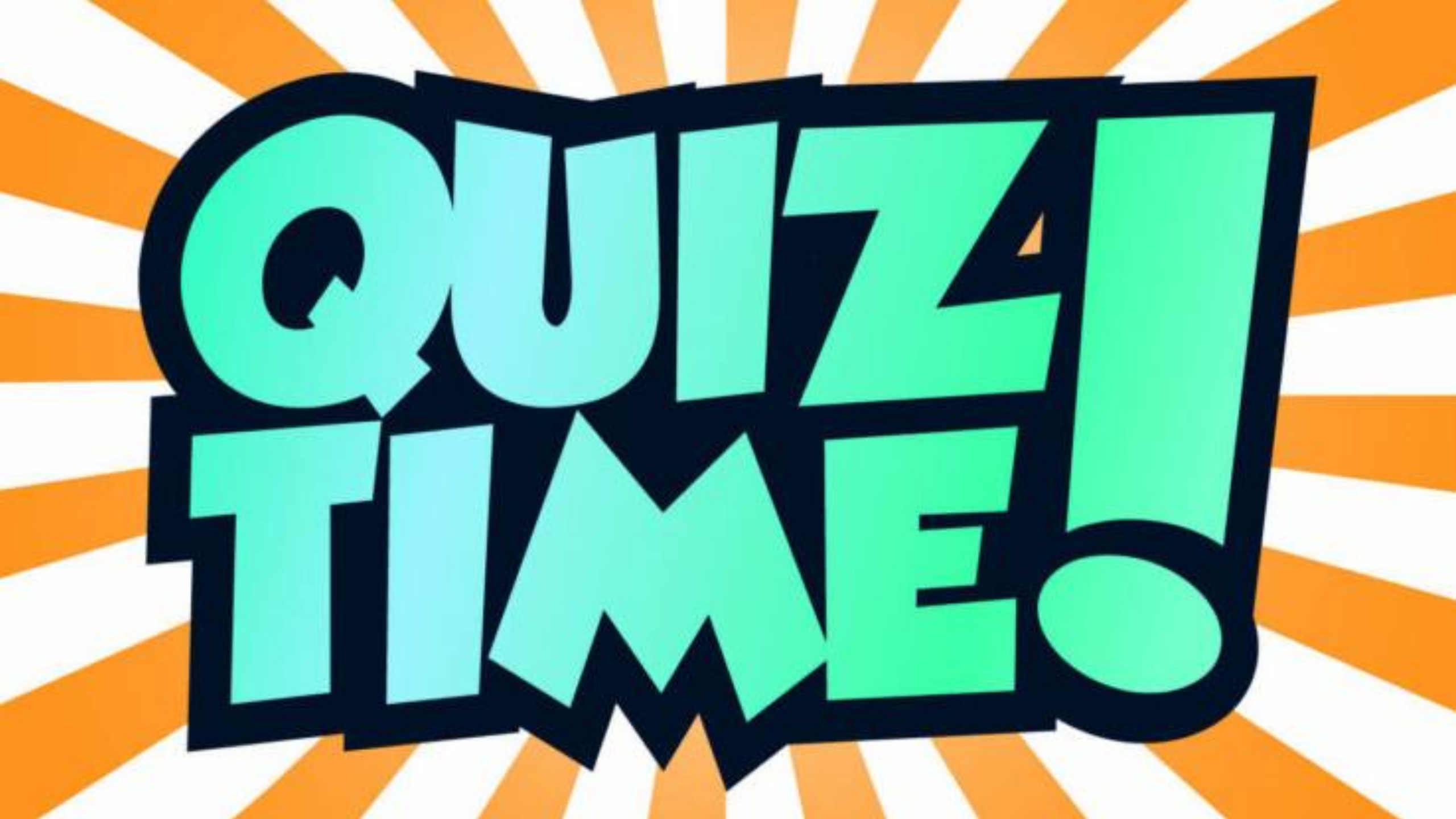
QUIZ TIME!

NIEUWSPOORT BESTAAT MEER DAN 60 JAAR

WAAR of *NIET WAAR*

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Scalda

EEN LIVING LAB ONTSTAAT VAN “BOVEN AF”

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Scalda

LIVING LABS:

- DEELPROJECTEN
- KENNIS IN PRAKTIJK
- EXPERIMENTEREND
- ONDERZOEKS-THEMAS

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Scalda

IN EEN LIVING LAB KUNNEN ER VERSCHILLENDE DOELEN ZIJN VOOR DE ONDERWIJS-PARTIJEN

"Zoetwater Academie"

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Scalda

IN LIVING LABS IS ALLEEN PLAATS VOOR EEN DEEL VAN DE ONDERWIJSWAAIER

Pieter Zeeman Zierikzee

Scalda

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

HAS green academy

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Scalda

LIVING LABS BEVORDEREN DE LEERCULTUUR EN DRAGEN BIJ AAN HET RESULTAAT VAN HET BELEID RONDOM “LEVEN LANG ONTWIKKELEN”

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Scalda

DE WETTELIJKE TAAK VAN PUBLIEKE ONDERWIJSINSTELLINGEN RONDOM “LEVEN LANG ONTWIKKELEN” IS VOLSTREKT HELDER

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Scalda

LIVING LABS:

- SAMEN()WERKEN
- SPIN OFFS

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Scalda

DE IN EEN LIVING LAB GEREALISEERDE OPLOSSINGEN ZIJN NIET PERSE REGIO GEBONDEN

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Scalda

LIVING LABS KUNNEN DEEL UITMAKEN VAN DE KANSENAGENDA'S VOOR DE ONTWIKKELING VAN BREDE WELVAART

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Scalda

De rol van kennis, onderwijs en leven lang ontwikkelen in een *living lab*

Verbindend
Faciliterend
Structureel
Fundamenteel
Inspirerend
Valoriserend
Stimulerend

UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Scalda

Jitske van Popering

Erasmus Universiteit Rotterdam

LIVING LAB
Schouwen-Duiveland

Succesvol samenwerken aan zoetwater

Jitske van Popering

Govern*EUR*/Erasmus Universiteit Rotterdam

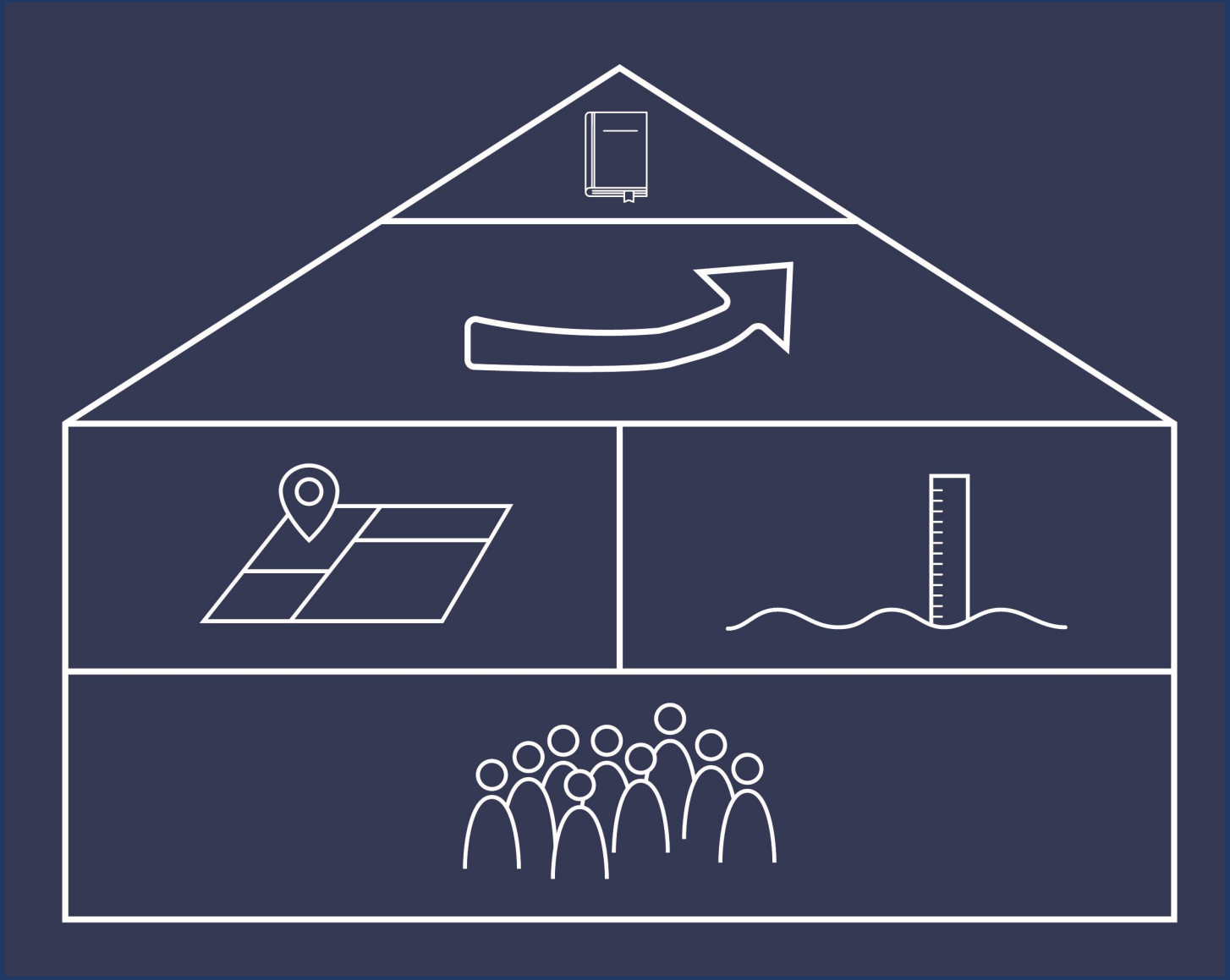

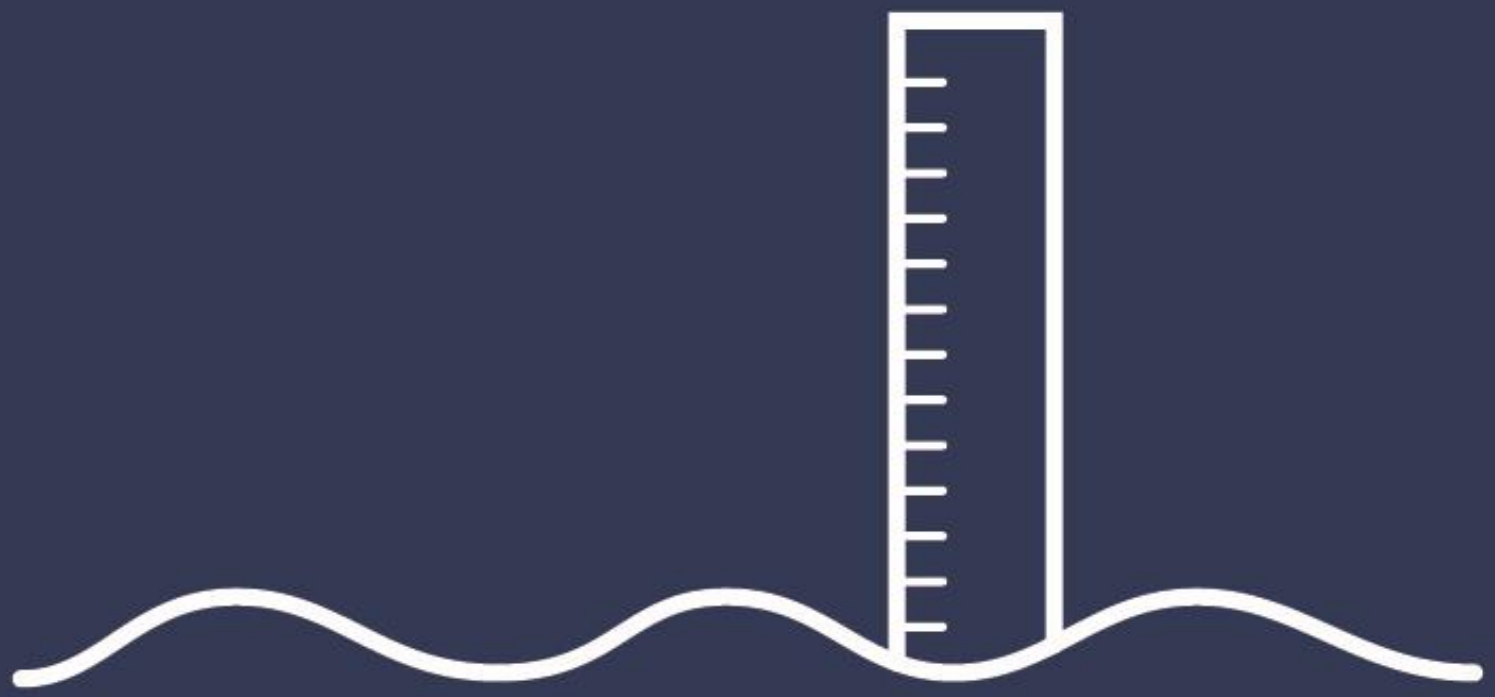

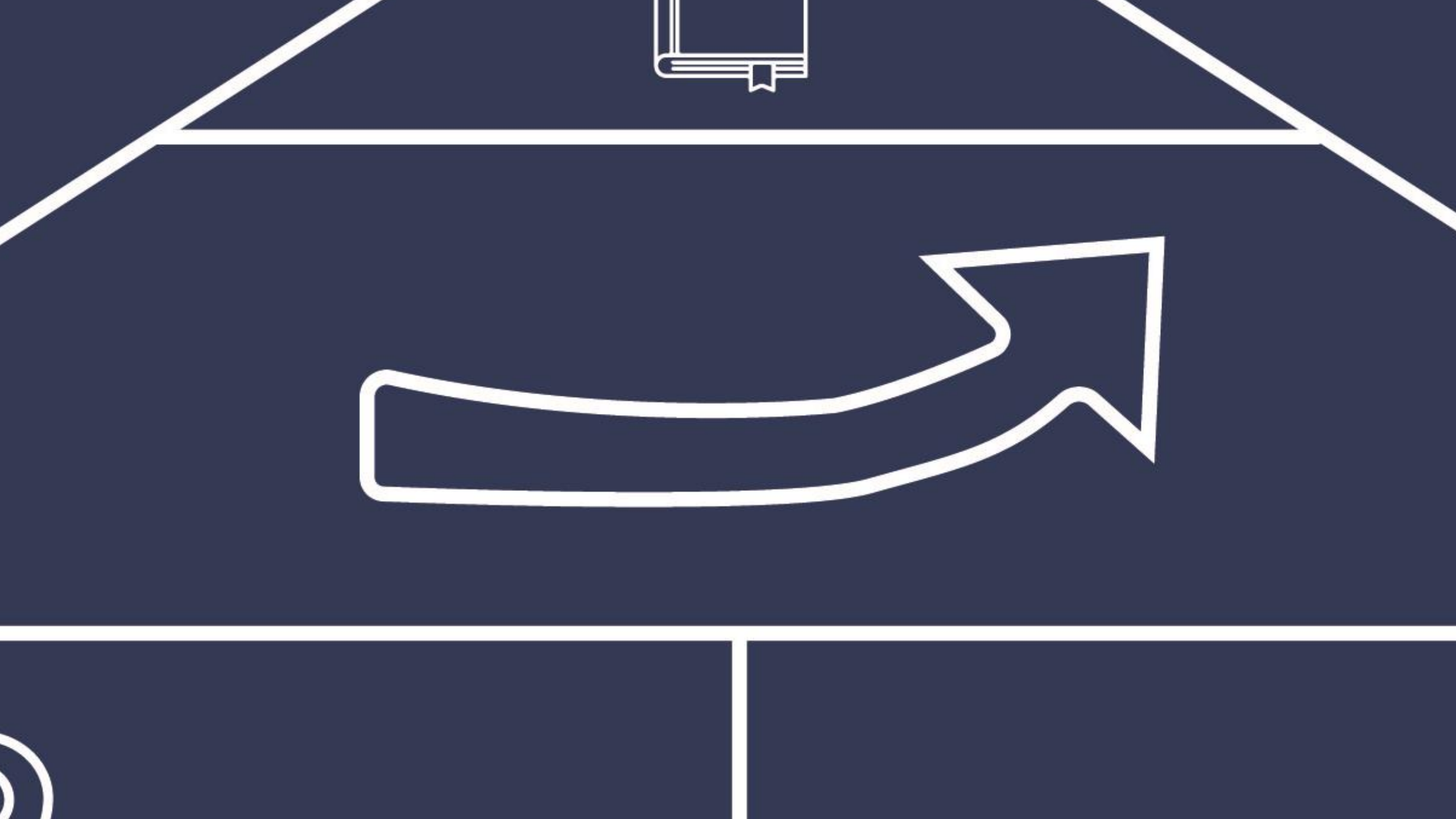

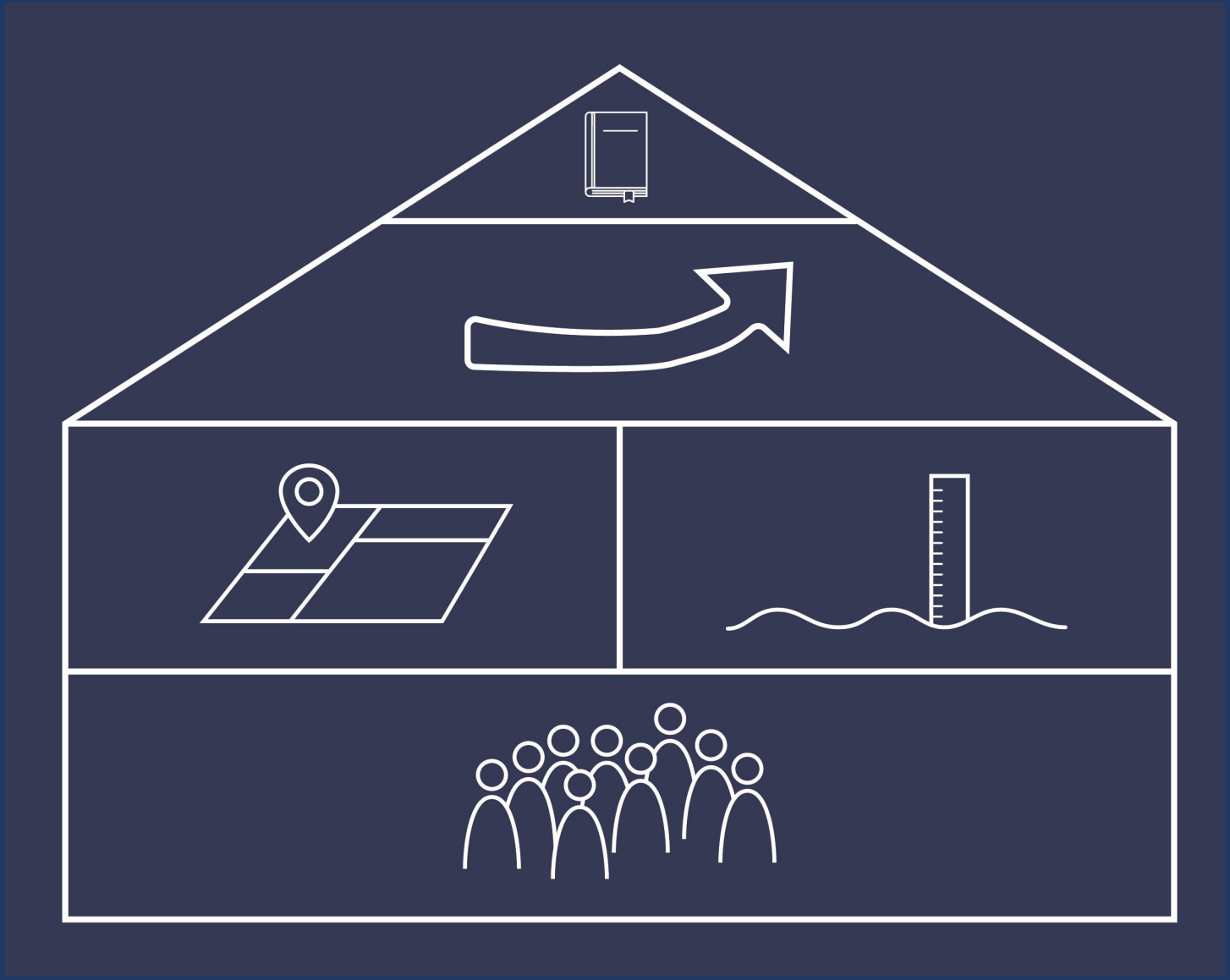

Stapje extra

op het puntje van de stoel

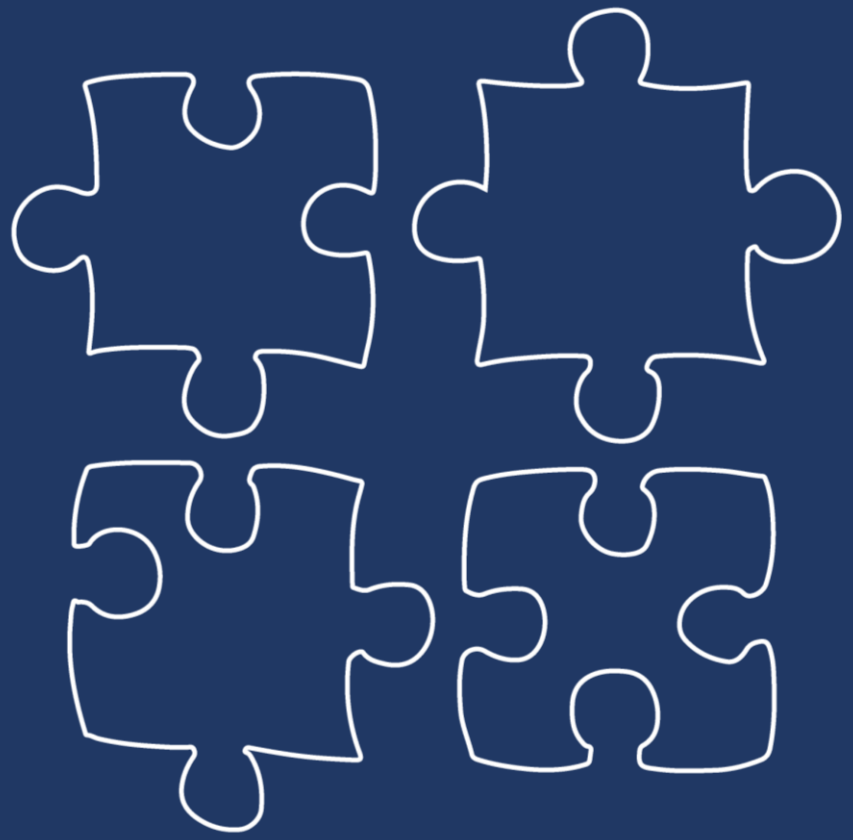

Beweging voortzetten

Intenties
- Vanuit de beDOELing
- Richting en perspectief

Competenties
- Goede en integrale regelingen

Beweging voortzetten

welk stapje extra kan jij zetten?

En nu verder?

LIVING LAB
Schouwen-Duiveland

Meer weten over het Living Lab?

Meer informatie over Living Lab Schouwen-Duiveland

livinglab@schouwen-duiveland.nl
www.livinglabschouwen-duiveland.nl
https://www.linkedin.com/company/livinglabschouwen-duiveland

LIVING LAB
Schouwen-Duiveland